

MK-4367/2025-212/15577

Zápisnica zo zasadnutia Ústrednej knižničnej rady

Dátum a čas konania: 19. 8. 2025, 13:00
Miesto konania: Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky,
Veľká zasadačka 2. poschodie,

Účastníci rokovania:

Mgr. Eva Augustínová, PhD., PhDr. Oľga Doktorová, Mgr. et Mgr. Iveta Hurná, PhD., Mgr. Katarína Matušková, Mgr. Helena Mlejová, PhDr. Kamila Prextová, MBA, Mgr. Michal Sliacky, Mgr. Ján Šimko, PhD., prof. PhDr. Jaroslav Šušol, PhD., Mgr. Marián Úradník

Pozvaní: Mgr. Mário Maruška, Ing. Mgr. Peter Lukáč, Mgr. Beatrix Ordódy

Nepřítomní - ospravedlnení: PhD., Ing. František Hasaj, Ing. Ondrej Látka, Mgr. Mário Maruška, Ing. Mgr. Peter Lukáč

Program rokovania:

1. Úvodné privítanie predsedníčky ÚKR;
2. Odpočet činnosti ÚKR a ciele na najbližšie obdobie;
3. Stratégia rozvoja slovenského knihovníctva – informácia k aktuálnemu stavu a návrhoch riešenia;
4. Jednotný projekt na podporu čítania detí a mládeže v SR – informácia k aktuálnemu stavu;
5. Pilotný projekt na open source KIS pre rezortné knižnice – informácia o stave riešenia;
6. Návrh projektu národnej technickej knižnice (CVTI SR) – informácia o zámere projektu;
7. Návrh na presadenie zmeny legislatívy o VO – vyňať obstarávanie vedeckých databáz zo zákona o verejnom obstarávaní;
8. Rôzne.

1

K bodu 1

Prvé zasadnutie Ústrednej knižničnej rady (ďalej len ÚKR) otvorila predsedníčky ÚKR *Mgr. Helena Mlejová* privítaním všetkých prítomných, ale zvlášť novovymenovaných členiek – p. generálnu riaditeľku Slovenskej národnej knižnice (ďalej len SNK) *Mgr. Evu Augustinová PhD.*, p. riaditeľku Štátnej vedeckej knižnice (ďalej len ŠVK) v Banskej Bystrici *PhDr. Oľgu Doktorovú* a p. riaditeľku Knižnice pre mládež mesta Košice a prezidentku Slovenskej asociácie knižníc (ďalej len SAK) *PhDr. Kamilu Prextovú, MBA*. V krátkosti kvôli novým členkám priblížila pôsobnosť a úlohy ÚKR, keďže svojím zložením pokrývajú všetky typy knižníc a akademickej obce a vyzvala medzi zasadnutiami k priebežnému zbieraniu podnetov za svoju

práva. OMGK sa ho v minulosti pokúsilo už novelizovať (resp. aspoň pozastaviť účinnosť tejto jeho časti do doby legislatívneho vyriešenie požičiavania e-deponátov) – aj momentálne je na rokovaní SNR poslancová iniciatíva týkajúca sa spomínaného zákona, v ktorej MK SR navrhlo zapracovať spomínané výhrady. SNK slovami *E. Augustínovej* uvažovalo o sprístupnenie e-deponátov prostredníctvom svojej digitálnej knižnice, ale kvôli minuloročnému ransomwarovému útoku ešte stále nie je plnohodnotne zapojená do internetovej siete. Prezidentka Slovenskej asociácie knižníc *PhDr. Kamila Prextová, MBA* otvorila otvorila tému používaní e-kníh aj na valnom zhromaždení Združenia vydavateľov a kníhkupcov, pričom podľa nej vydavatelia vôbec netušili o tomto probléme knižníc a plánujú sa mu venovať. Pani riaditeľka Knižnice P. O. Hviezdoslava v Prešove *Mgr. et Mgr. Iveta Hurná* uviedla, že oni používajú na poskytovanie e-kníh aplikáciu Palmknihy, pričom polovicu za výpožičku platí knižnica a polovicu klient. ÚKR skonštatovala, že absencia slovenskej platformy na požičiavanie pôvodnej slovenskej aktuálne vydávanej literatúry je veľkou škodou a že čoraz viac slovenských vydavateľov sprístupňuje digitálne diela prostredníctvom českých aplikácií.

Predseda SSKK *J. Šimko* ohľadom nedostatočných a klesajúcich finančných prostriedkov na zabezpečenie kvalitných a relevantných informačných zdrojov poznamenal, že v prípade rezortných knižníc (príp. knižníc jedného zriaďovateľa) by bolo efektívnym riešením vzájomné zdieľanie elektronických kníh (digitalizovaných, príp. born digital), pričom by sa dosiahla efektivita (aj úspora) vynaložených zdrojov vďaka ich prístupnosti širšiemu okruhu používateľov. Ako poznamenali niektorí členovia ÚKR, knižnice čelia v tejto oblasti ešte mnohým, nielen legislatívnym, ale aj materiálno-technickým obmedzeniam.

2.3

Problematika čiastkovej stratégie rozvoja slovenského knihovníctva je tiež predmetom samostatného bodu

K bodu 3

B. Ordódy a *M. Úradník* informovali o aktuálnom stave stratégie rozvoja slovenského knihovníctva, ktorej vypracovanie sa nedostalo do programového vyhlásenie vlády (ďalej len PVV) na roky 2023-2027. Zároveň informovali, že jej vypracovanie, resp. jej parciálnych častí navrhli do momentálne zbieraných podnetov k pripravovanému materiálu *Vízia a stratégia rozvoja Slovenska do roku 2040 – Slovensko 2040*, ktorú si v auguste vyžiadal Úrad vlády SR (ďalej ÚV SR). ÚKR sa zhodla, že bez ohľadu na výsledky prijatia/odmietnutia návrhov, zastreší prípravu novej stratégie slovenského knihovníctva. Predsedníčka ÚKR požiadala o podklady zaslané v rámci Slovensko 2040 a navrhla nadviazať na v minulosti už rozpracované materiály v rámci čiastkovej stratégie. Generálna riaditeľka SNK navrhla na naštudovanie cca. mesiac a potom usporiadať 15. 10. 2025 on-line stretnutie, kde by sa dohodol harmonogram a upresní kto ktorú konkrétnu parciálnu časť rozpracuje. Zároveň *E. Augustínová* pozvala

prítomných na 2. zasadnutie ÚKR v priestoroch SNK v Martine symbolicky na Martina – 11. 11. 2025.

K bodu 4

Aktuálny stav jednotného projektu na podporu čítania detí a mládeže v SR priblížil *M. Úradník*. Skonštatoval, že ani tento projekt tzv. Bookstartu sa nedostal do PVV a tým sa na projekte postupne prestalo pracovať. V čase ukončenia projektu OMGK spracovávalo zahraničné výsledky vyhodnotenia účinnosti programu a inštitút kultúrnej politiky (IKP) MK SR mal navrhnúť systém financovania. Členovia ÚKR považujú nepokračovanie v tejto oblasti za veľkú chybu.

K bodu 5

Informácie o pilotnom projekte Národného programu knižnično-informačného systému NAKIS5G na báze open source programu Folio financovaného z prostriedkov Európskej únie (ďalej len EÚ) podala *O. Doktorová*. Priblížila stručne jeho históriu – od výzvy Ministerstva regionálneho rozvoja a regionálnych investícií (ďalej len MIRRI) v 2023, cez podanie projektu v roku 2024, vyhodnocovanie a podpis zmluvy na cca. 995 000 €, až po žiadosť ŠVK v Banskej Bystrici na MK SR v roku 2024 ohľadne zrealizovania verejného obstarávania (ďalej len VO) na dodávateľa služby. MK SR s odvolaním sa na analýzu, ktorú si objednalo u SNK, sa rozhodlo – vzhľadom na predpokladanú možnú budúcu záťaž na rozpočet kapitoly – VO nevyhlásiť a tým pádom vlastne v projekte nepokračovať. ŠVK v Banskej Bystrici 6. 8. od zmluvy s MIRRI odstúpila. *B. Ordódy* informovala vzhľadom na tieto skutočnosti, že OMGK preto zvoláva na 2. 9. 2025 stretnutie knižníc participujúcich na dosluhujúcom KIS3G Virtua.

E. Augustínová informovala, že SNK nepreferovala žiaden model, ale z praktického hľadiska ich špecialistom vyšiel výhodnejší KIS na báze open source KOHA, s ktorým momentálne pracujú, než dosiaľ nedostatočne preverené Folio. Na spomínanom stretnutí chcú predstaviť ich alternatívu využívanú už v rámci KIS MaSK (knižnično-informačný systém pre malé a stredné knižnice), pričom počítajú s tým, že postupne nasadia tento systém najprv pre rezortné knižnice MK SR a neskôr ho ponúknu aj pre iných zriaďovateľov – prednostne pre recipientov KIS3G Virtua. Od vedenia MK SR ale SNK očakáva definitívne stanovisko. *M. Sliacky* a *J. Šimko* uviedli, že z dlhodobého a strategického hľadiska je škoda, že sa v projekte na báze Folio ako perspektívnejšieho knižnično-informačného systému nepokračuje.

K bodu 6

ÚKR sa zhodla, že zámer návrhu (národnej) vedeckej technickej knižnice CVTI (Centrum vedecko-technických informácií) je minimálne diskutabilný. *M. Úradník* prítomných oboznámil so stanoviskom odboru práva MK SR, ktoré nenašlo oporu v zákonoch pri zákaze alebo povolení používania slova „národný/á/é“. Členovia ÚKR sa pokúsia zistiť bližšie informácie o projekte na konferencii Knižnice 2025 od p. riaditeľa J. Dziváka.

K bodu 7

M. Sliacky predstavil svoj návrh na presadenie zmeny legislatívy o verejnom obstarávaní tak, aby boli vedecké databázy vyňaté zo zákona o verejnom obstarávaní. Obstarávanie vedeckých databáz je úzko špecifickou záležitosťou, ktorej požiadavke takmer výlučne zodpovedá konkrétny dodávateľ resp. vydavateľ. Vedci majú konkrétnu predstavu o ktorú špecifickú databázu majú záujem a neuspokoja sa s náhradami. *M. Sliacky* sa pokúsi sformulovať legislatívne znenie do 15. 9. 2025. Zástupcovia MK SR preveria legislatívne možnosti.

K bodu 8

8.1

Bod rôzne otvorila *E. Augustínová* informáciou o aktuálnom zvýšení minimálnej mzdy na 916 €, čo je suma, ktorú niektoré profesie v SNK ani nedosahujú, resp. stiera sa hranica medzi profesiami vyžadujúcimi si odborné vzdelanie a tými, ktoré nie. A vzhľadom na prijatý automat navyšovania minimálnej mzdy aj v budúcnosti je najvyšší čas, aby sa prehodnotili tabuľkové platy. Členovia ÚKR bez rozdielov typu knižníc skonštatovali, že nízke platové ohodnotenie je výrazne limitujúcim faktorom pri získavaní odborných zamestnancov.

8.2

H. Mlejová upozornila na fakt, že podľa nového štatútu ÚKR schváleného v roku 2024 už zvolenie podpredsedu rady nie je predmetom voľby, ale predsedníčka/predseda si vyberá svojho zástupcu sama/sám. Predsedníčka *H. Mlejová* oslovila s touto ponukou *M. Sliackeho* a ten funkciu podpredsedu prijal.

8.3

Členov rady zaujala poznámka v novom štatúte o nároku člena rady na odmenu za plnenie povinností spojených s výkonom v ÚKR. Zástupcovia MK SR sľúbili preveriť túto skutočnosť do najbližšieho zasadnutia rady.

8.4

Mgr. Katarína Matušková z Oravskej galérie v Dolnom Kubíne sa informovala o pravdivosti medializovaného tvrdenia, že by mali byť knižnice vylúčené z podpory Fondu na podporu umenia (ďalej FPÚ), resp. že by sa mal zmenšiť objem finančnej podpory na úkor inej umeleckej činnosti. Členovia ÚKR nad touto skutočnosťou prejavili hlboké znepokojenie a žiadajú zachovanie pôvodnej štruktúry jednotlivých programov a podprogramov FPÚ v podobe z predchádzajúcich rokov.

Predsedníčka rady poďakovala členom za účasť na zasadnutí a ukončila rokovanie rady.

Bratislava 2. 9. 2025

Zapísal: M. Úradník, tajomník

Mgr. Helena Mlejová, predsedníčka, v.r.